

om der kom til at ligge eet eller flere Brænderier i dens Nærhed. Jeg kan heller ikke iøvrigt tro, at den frie Konkurrence eller idetmindste den frie Konkurrence paa dette Omraade vil skade Byerne. Den kan maasse nok skade en enkelt Fabrikant, men, taget i dens Helhed, tror jeg, at den vil være til Gavn. — Naar det ærede Flertal endvidere har anført i Betænkningen, at Bærmen udbringes til langt Mere i Byerne end paa Landet, da maa jeg her til sige, at Mælken maatte vel nok have en højere Værdi i Byerne end paa Landet, men at denne højere Værdi imidlertid ikke er af saa stor Betydning, idet Udgifterne ved dens Produktion omvendt i Reglen ikke ville blive saa store paa Landet, ligesom man ikke maa overse, at Mælken fra Brænderierne er en Del ringere end den, der faas fra Mælkebøeg, der fodres paa sædvanlig Maade. Dernæst er det ogsaa vist, at, forsaavidt som det kan betale sig at sælge Mælk til Kjøbstadbeboerne, saa ville Landbrugerne rundt omkring nok selv finde paa at søge et Marked for denne Vare i Byerne istedetfor at anvende den til Produktion af Smør og Ost. — Hvad derhos Gjødning angaar, da anser jeg det for ubetinget fordelagtigt, at Brænderierne ligge paa Landet fremfor i Byerne. Man maa nemlig huske paa, at Gjødningen fra Brænderierne er et meget vægtsfuldt Produkt i Forhold til dens Kvalitet, og at den derfor ikke kan taale nogen lang Transport. Og desuden maa man ogsaa huske paa, at man paa Landet har en stor Mængde Strøelse til Raadighed, og at uden saadan Strøelse vil Værdien af den heromhandlede Gjødning kun være ringe, idet en hel Del ellers vil spildes og falde bort. — Jeg skal fremdeles med Hensyn til Brænderierne paa Landet henvise til Forholdene, som de ere i Preussen. I dette Land er der flere Esteder, hvor Agerbruget staar paa et høit Trin, med Hensyn til hvilke det vistnok ikke kan misfjendes, at det er Brænderierne, som man i høi Grad kan takke derfor. Der staar rigtig nok i Udvalgets Betænkning, at paa de fleste af disse Esteder i Preussen have Zorderne været saadanne, at de ikkun egnede sig til at give en mindre værdifuld og en vanskeligere transportabel Afgrøde; men med Hensyn til

denne Udtalelse maa jeg sige, at jeg ikke tror, at der enten i Preussen eller her tillands eller vel nogetsteds overhovedet findes saadan Jord, at den kun egner sig til at give en vis bestemt og ensartet Afgrøde. Kan en Jord producere Kartofler og Roer, saa maa den ogsaa ved fornuftig Drift kunne producere Korn og omvendt. Der tales dernæst i Udvalgets Betænkning en hel Del om, hvorledes det er gaaet med Brænderidriften i Sylland, og der yttes i Forbindelse dermed, at den jydskke Jord skulde være særlig egnet til Anlæg af Brænderier, og at det skulde være en Fordel i denne Retning, at Kommunikationsmidlerne ikke ere stærkt udviklede i denne Landsdel. Jeg tror imidlertid ikke, at dette forhold sig saaledes. Jeg antager ikke, at den jydskke Jord er mere egnet til Brænderianlæg end enhver som helst anden; jeg mener, at Brænderidriften vil betale sig ligesaa godt paa frugtbar Jord som paa den mindre boniterede. Og at daarlige Kommunikationsmidler skulde være en Fordel for Anlæg af Brænderier, kan jeg heller ikke tro. Naar der derpaa i Betænkningen findes opregnet en hel Del Brænderier i Sylland, der ere blevne nedlagte, da skal jeg vel ikke gjøre nogen Indsigelse mod Rigtigheden i hele denne Opstilling, idet det vel ganske vist forholder sig saaledes. Men der tales ikke Noget om, indenfor hvilket Tidrum de ere blevne nedlagte, og, saavidt jeg veed, ligger det til dels omtrent 30 Aar tilbage. Heller ikke tales der Noget om, hvilke Brænderier der ved Siden af ere blevne oprettede i den nævnte Tid. Naar Udvalgets Flertal slutteligen har villet slaa fast, at Brænderidriften paa Landet ikke kan slaa Rod i vore Forhold, saa maa jeg rigtig nok sige, at jeg ikke indser, hvad da den af den foreslaede Bestemmelse om de 1½ Mil omkring Byerne skal til. Hvorfor gjøre Front imod den Side, hvorfra saaledes ingen Fare skal true? For mig stiller Forholdet sig saaledes, at Brænderierne ere naturlige og berettigede paa Landet ligesaa vel som i Byerne, og at man derfor ikke skal lægge for mange Baand paa deres Anlæg paa noget af Estederne. Men har Udvalgets Flertal virkelig Ret i sin Formening om, at Brænderidriften paa Landet ikke kan